

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1034/1, од 21. 5. 2025. године, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област Српски језик, предмет *Фонетика српског језика, Акцентологија српског језика, Фонологија српског језика*. На расписани конкурс, објављен у листу *Послови*, бр. 1147 од 4. 6. 2025. године, јавио се један кандидат: др Никола Радосављевић. Имамо част да о кандидату поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци

Рођен 17. августа 1988. године у Горњем Милановцу, где је завршио и основну школу и гимназију. Основне академске студије на студијском програму *Српски језик и књижевност* на Филолошком факултету у Београду завршио 2012. године с просечном оценом 9,51. Мастер академске студије завршио 2013. године с просечном оценом 10,00, одбравивши мастер рад под називом: „Акценатски типови именица у префиксалној и префиксално-суфиксалној творби речи”, под вођством ментора проф. др Јелице Јокановић Михајлов. Докторске академске студије, модул *Српски језик*, завршио 21. фебруара 2020. године, одбравивши докторску дисертацију под називом „Акценатска дублетност именица у савременом српском стандардном језику”, пред комисијом у саставу: проф. др Весна Ломпар, др Марина Спасојевић, доц. др Ана Батас (ментор).

Ради на Филолошком факултету од 2013. године, прво као сарадник у настави, од 2014. као асистент, а од 2020. као доцент за ужу научну област *Српски језик*. За то време, држао је наставу из предмета: *Фонетика српског језика, Фонологија српског језика, Акцентологија српског језика I, Акцентологија српског језика II, Говорна култура и Интонација* за студијски програм *Српски језик и књижевност*; *Акцентологија, Основи акцентологије српског језика и Савремени српски језик I* за студијске програме *Српска књижевност и језик и Српска књижевност и језик са компаратистиком*; *Српски језик I* за студијски програм *Језик, књижевност, култура*; *Акценат у творби речи* за студијски програм *Српски језик* на мастер академским студијама. Од 2018. године до окончања пројекта био сам укључен на пројекат „Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене” (евиденциони број: 178006) Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

2. Библиографија

Радови објављени након првог избора у доцента

Чланци

1. „О (не)адаптацији силазних акцената ван првог слога лексеме”, *Књижевност и језик*, LXIX/2, 2022, стр. 311–327. [M51]
2. „Недоследности у лексикографској адаптацији силазних акцената ван иницијалног слога у творбеним гнездима”, *Српски језик*, XXIX, 2024, стр. 365–389. [M23]
3. „Видови укрштања дијахронијске и синхронијске анализе прозодијских алтернација у флексији савременог српског стандардног језика”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 53/1, 2024, стр. 225–240. [M51]

Рад са конференције објављен у целини

1. „Фиксираност акцента у флексији савременог српског стандардног језика”, *Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних*, зборник реферата са XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије 23–25. VIII 2023, Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2024, стр. 471–489. [M63]

Радови пре првог избора у доцента

Чланци

1. „Акценат као семантичко-диференцијални знак у парадигми: именице”, *Књижевност и језик*, LXII/1–2, 2015, стр. 41–58. [M51]
2. „Акценат као семантичко-диференцијални знак у парадигми: придеви”, *Књижевност и језик*, LXII/3–4, 2015, стр. 273–290. [M51]
3. „О (не)акцентованости и фонетској природи акцената у граматикама за српски језик и језичку културу од 5. до 8. разреда основне школе”, *Књижевност и језик*, LXV/1–2, 2018, стр. 121–136. [M51]
4. „Акценат у префиксалној творби именица”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 48/3, 2019, стр. 193–227. [саопштен на 48. Међународном научном састанку слависта у Вукове дане, 13–17. IX 2018. године] [M33]

Саопштења

1. „Ирегуларни глаголи у настави српског језика као страног”, *Трећи међународни научни скуп Српски језик као страни у теорији и пракси*, 24–25. X 2014. године, Београд. [M34]

Приручник

1. *Srpski glagoli – konjugacijski rečnik glagola srpskoga jezika*. Београд: Klett, 2019. (у коауторству са доц. др Сашом Марјановићем)

Стручни радови

1. „О зборнику радова 'Научни састанак слависта у Вукове дане' 42/3”, *Српски језик*, XIX, 2014, стр. 759–766. [приказ; M27]
2. „Слог у светским језицима: варијације у структури”, *Свет речи*, 41–42, 2016, стр. 12–20. [некатегоризовано]

Докторска дисертација

1. „Акценатска дублетност именица у савременом српском стандардном језику”, одбрањена 21. фебруара 2020. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду, комисија: доц. др Ана Батас (ментор), проф. др Весна Ломпар, ванредни професор, др Марина Спасојевић, научни сарадник. [M70]

3. Оцена радова

Н. Радосављевић се у раду „Видови укрштања дијахронијске и синхронијске анализе прозодијских алтернација у флексији савременог српског стандардног језика” (*Научни састанак слависта у Вукове дане*, 53/1, 2024, стр. 225–240) бави анализом одабраних акценатских појава у парадигмама именица, придева и глагола. Указује на сличности и разлике између дијахронијског и синхронијског приступа приликом тумачења прозодијских алтернација. Укрштена су два параметра: постојање процеса на синхронијском и дијахронијском плану и лексикализованост обележја, одн. одсуство процеса на оба плана. Издвајају се, према томе, четири начелна односа: 1. алтернација се кроз историју тумачи процесом исте природе, који временом може пролазити кроз извесне модификације; 2) алтернација која је из савремене перспективе лексикализована одувек је била непредвидљива одлика појединачних лексема, с тим да се њихов инвентар и контексти могу проширити/сузити; 3) изгубљени су контексти и системност старог процеса и данас су присутни само њихови лексикализовани остаци; 4) давна лексикализована алтернација је током времена доживела системска уједначавања која су омогућила њену предвидљивост и трансформацију у процес у савременој перспективи.

У раду „О (не)адаптацији силазних акцената ван првог слога лексеме” (*Књижевност и језик*, LXIX/2, 2022, стр. 311–327) Н. Радосављевић анализира на материјалу речничке грађе поступке обележавања и адаптације лексема код којих се јављају силазни акценти ван првог слога у узусу. Аутор је ексцерпирео лексеме из *Речника српскохрватског књижевног језика* Матице српске, *Речника српског језика* Матице српске (2018) и *Обратног речника српског језика* М. Николића. Ексцерпирана грађа потом је класификована према творбеним параметрима (примарно) и према начинима лексикографске обраде (секундарно). Циљ рада јесте да се представе главни поступци адаптације лексема са силазним акцентима у којима се речници слажу. На крају се приказује квантитативна анализа фреквенције доминантних образаца прозодијске адаптације. Аутор закључује следеће: 1) изговор краткосилазног на првом слогу је најприсутнији образац у префиксално-суфиксалној творби и творби с префиксоидом; 2) у осталим творбеним процесима, то је метатонијско преношење, али треба имати на уму да је у префиксацији и суфиксацији то превасходно последица додавања афикса на већ адаптирану мотивну реч, тј. да твореница задржава акценат мотивне речи; 3) изговор краткосилазног на првом слогу је по присутности други по реду поступак адаптације у префиксацији; 4)

по присутности у слагању, промена квалитета кратког акцента је друга по реду у *Речнику српског језика* и *Речнику српскохрватског књижевног језика*.

У раду сличне тематике „Недоследности у лексикографској адаптацији силазних акцената ван иницијалног слога у творбеним гнездима” (*Српски језик*, XXIX, 2024, стр. 365–389) испитује се акценат творбених гнезда оних случајева у којима се у узусу јављају силазни акценти ван првог слога. Фокус рада су, за разлику од претходно коментарисаног, превасходно случајеви у којима међу речницима нема слагања. Аутор је ексцерпирео лексеме из *Речника српскохрватског књижевног језика* Матице српске, *Речника српског језика* Матице српске (2018) и *Обратног речника српског језика* М. Николића. Тако добијена грађа анализирана је према прозодијским и творбеним критеријумима, а затим су издвојени случајеви у којима су уочене недоследности у њиховој лексикографској прозодијској адаптацији у речницима. Резултати истраживања су од изузетне важности како за лексикографе, тако и за оне који ће се надаље бавити овим питањем. У закључку се после анализе грађе износе концизно недоследности у лексикографској обради акцента лексема са силазним акцентом ван иницијалног слога у оквиру творбених гнезда, што је изузетно корисно за лексикографе и нормативисте, као и за све оне истраживаче који желе да се овим појавама надаље баве системски.

Н. Радосављевић у раду „Фиксираност акцента у флексији савременог српског стандардног језика” (*Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних*, зборник реферата са XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије 23–25. VIII 2023, Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2024, стр. 471–489) анализира случајеве у којима су акценатске парадигме састављене од прозодијских обележја са сталним (фиксираним) местом. У раду су анализирана два типа фиксираности акцента у морфолошким парадигмама савременог српског стандардног језика: фиксираност акцента основе за одређене вредности граматичких обележја кроз флексију и фиксираност вредности свих прозодијских обележја у одређеним граматичким контекстима независно од акцента основе. Практични допринос овог истраживања, између осталих, могао би бити остварен у усвајању прозодије речи савременог српског стандардног језика, посебно за нематерње говорнике, где би ослањање на силабичка и морфолошка обележја као показатеље фиксираних вредности прозодијских обележја могло представљати значајан ослонац у савладавању акцента великог броја променљивих речи.

4. Педагошки рад

Никола Радосављевић ради у настави на Филолошком факултету од 2013. године, прво као сарадник у настави, а потом као асистент на предмету *Савремени српски језик*. За то време, држао је вежбе из предмета *Фонетика српског језика*, *Фонологија српског језика*, *Акцентологија српског језика I*, *Акцентологија српског језика II*, *Говорна култура* и *Интонација* за студијски програм *Српски језик и књижевност*, и *Акцентологија* и *Савремени српски језик I* за студијске програме *Српска књижевност и језик* и *Српска књижевност и језик са компаратистиком*. Од 2021. године, поред свега набројаног, држи и предавања на предметима *Основи акцентологије српског језика* за студијске програме *Српска књижевност и језик* и *Српска књижевност и језик са компаратистиком*, *Акцентологија српског језика II* за студијски програм

Српски језик и књижевност и *Српски језик 1* за студијски програм *Језик, књижевност, култура*, а од 2023. године и предавања на предмету *Акценат у творби речи* за студијски програм *Српски језик* на мастер академским студијама.

Предано држи вежбе и предавања из ових предмета, што се види и по успеху оствареном на студентским анкетама: 4,70 (просечна оцена на свим предметима).

На располагању је студентима не само на часовима него и на консултацијама, које често трају дуже од предвиђеног времена.

Био је члан Комисије за оцену докторске дисертације и Комисије за одбрану докторске дисертације: Стефан Степановић, *Акценатска дублетност глагола у савременом српском књижевном језику* (ментор: доц. др Ана Батас).

Учествовао је у изради и одбрани следећих завршних радова на мастер академским студијама:

1) као ментор и члан комисије за одбрану: Сандра Тодорић, *Алтернација о : е у инструменталу једнине једносложних именица* (комисија: доц. др Ана Батас, доц. др Никола Радосављевић), рад одбрањен 30. 8. 2024. године;

2) као члан комисије за одбрану:

- Милица Мутавцић, *Акценатске промене у творби именичких аугментатива* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 14. 2. 2020;
- Лара Дамњановић, *Акценатске парадигме именица мушког рода: на примеру именица на слово М* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 14. 2. 2020;
- Анђела Митровић, *Акценат именица, придева и прилога са префиксима НАД- и УЗ-: прозодијско-творбени интерфејс* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 25. 8. 2020;
- Тања Ћулафић, *Српски вокали у кратким поста акценатским слоговима* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 30. 9. 2020;
- Александра Тодоровић, *Прозодија говорних сегмената на одабраним примерима* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 22. 1. 2021;
- Катарина Косовац, *Прозодијске карактеристике говора Краљева* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 4. 2. 2021;
- Аљоша Миленковић, *Акустички корелати нагласка у косовско-ресавском дијалекту српског језика* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 5. 7. 2021;
- Кристина Станковић, *Нетипичан изговор ликвида у српском језику* (ментор: доц. др Ана Батас), рад одбрањен 23. 9. 2024.

Од 2013. године ради као лектор за српски језик као страни на „Семинару српског језика, књижевности и културе” Међународног славистичког центра у Београду.

Одржао је следеће радионице, одн. предавања:

- у оквиру манифестације *Март – месец српског језика* у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије, 22. марта 2022. године, држао је предавање „Да ли је континент Аустралија егзотичан и у акцентологији српског језика?” (<https://www.martmesecsrpskog.rs/prethodne-godine/2022/da-li-je-kontinent-australija-egzotican-i-u-akcentologiji-srpskog-jezika-srpski-jezicki-bonton-i-reci-su-ljudi/>);

- на семинару *Превазилажење проблема у настави српског језика у различитим модулима*, одржаном 29. октобра 2022. године у Крагујевцу у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије, држао је радионицу „Континент на хоризонту – о границама акценатске (не)културе”.

6. Друге стручне активности и награде

Члан је Управног одбора Савеза славистичких друштава Србије.

Био је члан Организационог одбора XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије („Савремено проучавање српског језика и књижевности идругих словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних”), одржаног 23–25. 8. 2023. На Филолошком факултету Универзитета у Београду у организацији Савеза славистичких друштава Србије и Филолошког факултета Универзитета у Београду, као и члан Уређивачког одбора зборника са овог скупа.

Врши дужност члана Комисије за бројање гласова за органе, комисије и тела факултета и универзитета на Филолошком факултету

7. Предлог Комисије

Библиографске јединице др Николе Радосављевића сведоче о његовој посвећености области за коју се определио – акцентологија, фонетика и фонологија српског језика. Начин на који приступа теми подразумева и одлично познавање морфологије и творбе. Истраживања колеге Николе Радосављевића заснована су на обимној грађи и релевантној литератури, а резултати до којих је дошао имају и своју практичну примену у лексикографији, нормативистици, граматикографији, настави српског као страног итд. Она сведоче о његовој упућености у савремене лингвистичке токове. Изузетно је успешан у раду са студентима, што показују како студентске анкете, тако и успех студената који похађају његове вежбе на испитима.

На основу свега изнетог, Комисија са задовољством предлаже Већу да др Николу Радосављевића изабере у звање доцента за ужу научну област Српски језик (предмет Фонетика српског језика, Акцентологија српског језика, Фонологија српског језика).

У Београду, 21. 8. 2025.

др Ана Батас, доцент

др Весна Ломпар, ванредни професор

др Марина Спасојевић, виши научни сарадник